

PROJEKT ZAŁOŻEŃ PROJEKTU USTAWY O OTWARTYCH ZASOBACH PUBLICZNYCH

I. Opis tematyki

1. Znaczenie zasobów publicznych jako źródła informacji oraz wiedzy

Dostępność i możliwość wykorzystywania informacji oraz wiedzy (rozumianych jako wszelkiego rodzaju treści w ich ostatecznym kształcie, będące przejawem działalności twórczej) jest dziś niezbędna dla zapewnienia społeczeństwu odpowiednich szans rozwojowych. Zasoby te są kluczowym kapitałem z perspektywy gospodarczej, mają też istotne znaczenie społeczne, ponieważ wpływają na jakość i skuteczność edukacji, badań i rozwoju, dynamiki kultury oraz szeroko pojętej innowacyjności (także społecznej).

Ważnym źródłem informacji oraz wiedzy są zasoby publiczne, rozumiane jako treści końcowe, wytworzone przez podmioty publiczne lub finansowane ze środków publicznych, niezależnie od sposobu ich wytworzenia i utrwalenia oraz obejmujące głównie treści o charakterze kulturowym, edukacyjnym lub naukowym. Są to na przykład analizy, raporty, opracowania, zestawienia danych, mapy, filmy, treści audiowizualne oraz inne produkty końcowe zawierające przetworzoną lub skompilowaną informację.

W chwili obecnej trwa na świecie dyskusja dotycząca tego, jaki zakres otwartości zasobów publicznych jest pożądany z punktu widzenia obowiązków państwa i misji publicznej. Z jednej strony wskazuje się na nowe otwarte modele współpracy w oparciu o wspólne zasoby, których przykładem może być oprogramowanie typu *open source*, projekty badawcze realizowane w modelu nauki obywatelskiej (*citizen science*) czy internetowa encyklopedia Wikipedia, których rozwój opiera się na założeniu otwartości współtworzonych zasobów. Jednocześnie krytycy otwartości wskazują na takie problemy jak ingerencja w ukształtowane rynki obrotu treściami, czy brak modeli biznesowych pozwalających finansować zasoby dostępne w sposób otwarty.

Niemniej modele udostępniania zasobów (obejmujące kwestie ekonomiczne, techniczne i prawne) są od lat wypracowywane przez różnorodne instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, organizacje filantropijne czy oddolne inicjatywy obywatelskie. Przykładem może być ruch Open Access¹, którego celem jest zapewnienie publicznego dostępu do czasopism naukowych typu *peer-reviewed*, zainicjowany w 2001r. przez przyjęcie deklaracji Budapest Open Access Initiative. W ramach tego ruchu mandaty otwartości są przyjmowane przez uczelnie (m.in. Uniwersytet Harvarda, Uniwersytet Stanforda), organizacje narodowe (brytyjskie Research Councils) czy instytucje grantodawcze (Wellcome Trust). Analogiczne procesy są wdrażane przez instytucje i organizacyjne działające w sferze nauki, poprzez wdrażanie tak zwanych Otwartych Zasobów Edukacyjnych (Open Educational Resources), skodyfikowanych w Deklaracji Kapsztadzkiej. Wreszcie w sferze kultury podejmuje się działania mające na celu szerszą

---

¹ „Open Access” - oznacza wolny, powszechny, trwały i natychmiastowy dostęp dla każdego do cyfrowych form zapisu danych i treści naukowych oraz edukacyjnych.

dostępność zasobów domeny publicznej oraz treści publicznych. Należy tu wymienić raport „The New Renaissance” europejskiego Comité des Sages, zalecenie Komisji z dnia 27 października 2011 r. w sprawie digitalizacji i udostępniania w Internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych, oraz propozycję rozszerzenia regulacji informacji sektora publicznego na instytucje kultury, zawartą w unijnej Open Data Strategy. Co istotne, autorzy wyżej wymienionych dokumentów europejskich podkreślają konieczność udostępniania dóbr kultury z pełnym poszanowaniem praw własności intelektualnej. Założenie to – stanowiące także podstawę niniejszych założeń - zostało dodatkowo potwierdzone w treści Konkluzji Rady Unii Europejskiej w sprawie digitalizacji i udostępniania w Internecie dorobku kulturowego i w sprawie ochrony zasobów cyfrowych (nr 8832/12) przyjętych formalnie w dniu 10 maja 2012 roku.

W chwili obecnej istnieje już szereg precedensowych projektów wdrażających ideę otwartości zasobów publicznych – zarówno generowanych przez instytucje publiczne, jak i finansowanych publicznie. Wśród nich warto wymienić:

- wdrożoną w 2008 roku przez amerykańskie National Institutes of Health (NIH) politykę Open Access – udostępniania w sposób otwarty wszystkich publikacji będących wynikiem finansowanych przez nie badań;
- pilotaż modelu Open Access wdrażany przez Unię Europejską w ramach Siódmego Programu Ramowego, obejmujący 7 z 12 finansowanych dyscyplin. Pilotaż wprowadza wymóg otwartego udostępnienia publikacji będących wynikiem finansowanych badań; Komisja ogłosiła plany rozszerzenia tego modelu w przyszłości na wszystkie publikacje finansowane w ramach Programu Ramowego;
- przyjęty w 2011 roku amerykański program Trade Adjustment Assistance Community College and Career Training Grants, w ramach którego zostaną przyznane granty na tworzenie otwartych zasobów edukacyjnych na łączną sumę 2 miliardów USD;
- ramowe modele otwartego licencjonowania zasobów publicznych: nowozelandzki New Zealand Government Open Access and Licensing Framework (NZGOAL), analogiczny australijski projekt AusGOAL, czy brytyjska Open Government License;
- holenderski projekt archiwizacji narodowych zasobów audiowizualnych Images for the Future, obejmujący program Open Images – otwartego publikowania materiałów;
- Polski projekt „Cyfrowa Szkoła”. Wychodząc z założenia, iż jednym z zasadniczych zadań współczesnej szkoły powinno być przygotowanie uczniów do świadomego i aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym, rząd przygotował program rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Przedsięwzięcie jest realizowane jako program wieloletni i obejmować będzie zarówno działania związane z dotacjami dla szkół na zakup sprzętu komputerowego i nowoczesnych pomocy dydaktycznych, jak również komponenty związane z rozbudową cyfrowych zasobów edukacyjnych oraz podnoszeniem umiejętności. Zasoby te będą dostępne do ponownego wykorzystywania na tzw. otwartych licencjach, umożliwiających wszystkim (w tym wydawcom treści) ich ponowne wykorzystywanie – także dla celów komercyjnych, w oparciu o modele generowania przychodów w oparciu o usługi dodane.

Działania zmierzające do zwiększenia dostępności zasobów publicznych prowadzi obecnie Komisja Europejska. W dniu 12 grudnia 2011 r. Komisja opublikowała Komunikat (2011) 882 *Otwarte dane – siła napędowa innowacji, wzrostu gospodarczego oraz przejrzystego zarządzania*. Dokument jest jednym z trzech opublikowanych przez Komisję Europejską w ramach pakietu *Open*

Data Package, który zakłada lepsze wykorzystanie potencjału zasobów publicznych dla wzrostu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki europejskiej.

Komunikatowi towarzyszy wniosek Komisji Europejskiej dotyczący nowelizacji dyrektywy 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz. Urz. UE L345/90 z 31 grudnia 2003 r.). Komisja Europejska proponuje znaczne rozszerzenie zakresu dyrektywy, aby obejmował on również biblioteki, muzea i archiwa. Aktualnie państwa członkowskie samodzielnie decydują o udostępnianiu zasobów instytucji kultury, nauki i edukacji. Po przyjęciu dyrektywy udostępnianie tych zasobów będzie obowiązkiem. W dokumencie „*The Cultural institutions in the commission proposal to amend directive 2003/98 on re-use of public sector information*” przedstawiono opinię, iż rozszerzenie zakresu dyrektywy odzwierciedliłoby jedynie stan rzeczywisty, gdyż wiele instytucji już obecnie udostępnia treści do ponownego wykorzystywania do celów komercyjnych i niekomercyjnych.

2. Zasoby publiczne a informacja publiczna

Zasoby publiczne w rozumieniu projektowanej regulacji nie stanowią informacji publicznej, która odnosi się do funkcjonowania organów władzy publicznej i służy przede wszystkim zapewnieniu przejrzystości działań organów władzy publicznej. Natomiast zasób informacyjny, zdefiniowany przez ustawę z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm. – zwanej dalej „u.d.i.p.”) jako szczególna kategoria informacji publicznej, odróżnia od zasobów publicznych jego dynamiczny charakter. Zasób informacyjny jest bowiem stale wytwarzany przez instytucje publiczne. Przykładem takich zasobów informacyjnych są dane statystyczne, meteorologiczne czy dane przestrzenne i podlegają udostępnianiu w trybie określonym w u.d.i.p.

W przypadku zasobów publicznych także istnieje możliwość ponownego wykorzystywania (w tym do celów komercyjnych), jednak równie ważna jest misja publiczna realizowana przez ich udostępnienie.² Zasoby publiczne zazwyczaj bezpośrednio nie dotyczą funkcjonowania władz publicznych i obejmują głównie treści o charakterze kulturowym, edukacyjnym lub naukowym. Jednocześnie zasoby publiczne, traktowane jako dobro wspólne, a przez to powszechnie dostępne, stanowią podstawę, na której różne podmioty mogą wytwarzać wartość dodaną. Służą więc wspieraniu innowacyjności, rozwojowi nauki oraz usług świadczonych w oparciu o te zasoby, zwiększeniu efektywności administracji publicznej, wyrównaniu szans edukacyjnych i uczestnictwa w kulturze, zwiększeniu aktywności i zaangażowania obywateli w życie publiczne. Reguły otwartego dostępu do zasobów publicznych zapewniają nie tylko maksymalizację zysków płynących z ich wykorzystania, lecz przede wszystkim znacznie wpływają na wzrost kapitału społecznego, intelektualnego i kulturowego. Tak więc mimo odmiennego charakteru należy zapewnić podobne zasady dostępu i wykorzystania tych zasobów, co w przypadku informacji publicznej.

Naczelny Sąd Administracyjny w swoim orzecznictwie przyjął szerokie pojęcie informacji publicznej i sprawy publicznej. Stwierdził bowiem, że może być ona wyodrębniana zarówno na podstawie kryterium podmiotowego, jak i przedmiotowego. Uznał w związku z tym, że informacją publiczną jest każda wiadomość wytworzona przez szeroko rozumiane władze publiczne oraz osoby pełniące funkcje publiczne, a także inne podmioty, które tę władzę realizują bądź

---

² Specyfika zasobów określanych na potrzeby projektowanej regulacji jako zasoby publiczne, w odniesieniu do informacji publicznej, została dobrze zobrazowana w tzw. „Raportcie Vickery’ego” („Review of Recent Studies on PSI Re-Use and Related Market Developments” - Final Version - Graham Vickery, 2010, str. 10.

gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa w zakresie swych kompetencji. Taki charakter będzie miała również wiadomość niewytworzona przez podmioty publiczne, lecz odnosząca się do tych podmiotów. Stąd informacją publiczną jest każda wiadomość wytworzona lub odnosząca się do władz publicznych, a także wytworzona lub odnosząca się do innych podmiotów wykonujących funkcje publiczne w zakresie wykonywania przez nie zadań władzy publicznej i gospodarowania mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa (wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego: z dnia 30 października 2002 r. sygn. akt II SA 181/02, II SA 1956/02 i II SA 2036-2037/02, niepubl.; z dnia 16 czerwca 2009 r., sygn. akt I OSK 89/09³; z dnia 7 grudnia 2010 r.; sygn. akt I OSK 1774/10⁴).

Jednocześnie, nadal pozostaje nieuregulowana sytuacja treści, których wytwarzanie lub dostarczanie jest działalnością leżącą poza zakresem sprawy publicznej, a więc niestanowiących informacji publicznej i podlegających wyłączeniu z udostępnienia, w tym także w celu ponownego wykorzystywania, a jednocześnie wytwarzanych przez podmioty publiczne lub finansowanych ze środków publicznych. Należą do nich w szczególności: mapy i plany, fotografie, filmy i mikrofilmy, nagrania dźwiękowe i wideo, opinie, analizy, sprawozdania, raporty oraz inne utwory i przedmioty praw pokrewnych w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn.zm.), a także bazy danych w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz.U. Nr 128, poz. 1402, z późn.zm.), które zazwyczaj nie dotyczą funkcjonowania władz publicznych.

W polskim systemie prawnym istnieje potrzeba wprowadzenia kompleksowych rozwiązań prawnych dotyczących wykorzystywania zasobów publicznych właśnie z uwagi na niejasności wynikające z szeregu wyłączeń i ograniczeń praw dostępu i ponownego wykorzystywania do treści niemieszczących się w zakresie informacji publicznej w rozumieniu u.d.i.p. Dla przykładu, na mocy u.d.i.p. ograniczono możliwości wykorzystywania materiałów archiwalnych archiwów państwowych, audycji radiowych i telewizyjnych oraz innych przekazów, a także informacji publicznej będącej w posiadaniu podmiotów prowadzących działalność edukacyjną, naukową oraz w dziedzinie kultury i dziedzictwa narodowego. Przepisów dot. ponownego wykorzystywania nie stosuje się bowiem do znacznej części zasobów archiwów państwowych, jednostek publicznej radiofonii i telewizji, instytucji kultury, uczelni oraz innych jednostek naukowych ani jednostek systemu oświaty. Również w praktyce podmioty wykonujące zadania publiczne (zobowiązane do udzielania informacji) dosyć często zawężają rozumienie pojęcia „informacja publiczna”, co prowadzi do ograniczenia dostępu obywateli do zasobów publicznych i skomplikowania procesu udostępniania.

Dodatkowo na zakres praw obywateli do wykorzystywania zasobów publicznych nakłada się problematyka cywilnoprawna, w tym prawa własności intelektualnej. Część zasobów publicznych spełnia znamiona utworu bądź przedmiotu praw pokrewnych w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych lub „bazy danych” w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych. Część z kolei spełnia znamiona „dokumentu urzędowego” i „materiału urzędowego” i jako takie nie stanowią przedmiotu praw autorskich. Sądy administracyjne prezentują różne podejście do takich dokumentów, nawet jako informacji w ogóle nie mającej charakteru informacji publicznej, ze względu na korzystanie z ochrony przewidzianej

³ Przywołane w dokumencie orzeczenia są dostępne na stronie internetowej Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/9F2184D116>

⁴ <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/CF5BB43405>

w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (zob. np. wyroki: Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 17 stycznia 2008 r., sygn. akt II SAB/Op 20/07⁵; Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 lipca 2008 r., sygn. akt II SAB/Wa 58/07⁶). Przykładem może być także sprawa udostępnienia przez Kancelarię Prezydenta RP informacji publicznej w zakresie opinii prawnych i ekspertyz, które były podstawą podjęcia przez Prezydenta RP decyzji o podpisaniu ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych, tzw. ustawy o OFE. Naczelny Sąd Administracyjny nie podzielił poglądu Sądu I instancji, że wszystkie dokumenty i informacje znajdujące się w posiadaniu Kancelarii Prezydenta RP, w tym również wszystkie opinie prawne i ekspertyzy, stanowią informację publiczną (wyrok NSA z dnia 27 stycznia 2012 r., sygn. akt I OSK 2130/11⁷). Opinie, które nie dotyczą konkretnego aktu będącego już przedmiotem toczącego się procesu legislacyjnego, nie są informacją publiczną. Są natomiast dokumentem wewnętrznym, służącym gromadzeniu informacji, które w przyszłości mogą zostać wykorzystane w procesie decyzyjnym. Opinie i ekspertyzy mające jedynie charakter poznawczy nie odnoszą się wprost do przyszłych działań i zamierzeń podmiotu zobowiązanego, mają jedynie poszerzyć zakres wiedzy i informacji posiadanych przez ten podmiot. Z drugiej zaś strony, odnosząc się do zarzutu Kancelarii Prezydenta RP w zakresie naruszenia przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, zdaniem NSA opinie i ekspertyzy sporządzone na zlecenie Kancelarii Prezydenta RP są materiałami urzędowymi w rozumieniu art. 4 pkt 2 ww. ustawy. Pełnią funkcję służebną w procesie podejmowania decyzji przez najwyższy organ władzy wykonawczej i nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego.

Bez wątplenia jednak znaczna część zasobów zamawianych przez podmioty publiczne u osób trzecich lub do których prawa autorskie w inny sposób zostały przeniesione na podmiot publiczny nie stanowią „dokumentu” bądź „materiału urzędowego” i podlegają szczególnej ochronie jako przedmioty praw na dobrach niematerialnych. Aby zatem urzeczywistnić ideę otwarcia zasobów publicznych konieczne jest także wprowadzanie jednolitych zasad określania ich statusu prawnego, zasad ich znakowania, a następnie zasad ich udostępniania zgodnie z zasadami prawa autorskiego.

Istotnym krokiem w procesie otwierania zasobów Państwa była ostatnia nowelizacja u.d.i.p., która weszła w życie 29 grudnia 2011 r. Poza implementacją dyrektywy 2003/98/WE Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, nowelizacja ta wprowadziła szereg nowoczesnych rozwiązań i stanowiła ważny krok w kierunku zwiększenia dostępności zasobów publicznych.

Reguły przyjęte w u.d.i.p. stanowią dobry punkt wyjścia dla nowej regulacji. Proponuje się ustanowienie analogicznych regulacji jak w u.d.i.p. odnośnie udostępniania zasobu publicznego na wniosek oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Za cel nowych rozwiązań przyjęto wprowadzenie jednolitych standardów nabywania praw do zasobów publicznych oraz ich udostępniania. Jednocześnie, określając ogólne ramy prawne, pozostawiono dużą swobodę podmiotom zobowiązanym w wyborze odpowiedniego narzędzia do osiągnięcia zamierzonego celu (np. sposób nabywania praw do zasobu publicznego).

⁵ <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/49702D2B22>

⁶ <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/667E2469EE>

⁷ <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/9B0E75BB3F>

Przykładem zasobów publicznych, które dotychczas były udostępniane na mocy u.d.i.p. to będące w posiadaniu Ministra Administracji i Cyfryzacji: opracowanie „Społeczeństwo informacyjne w liczbach” – publikacja ukazująca się co rok od 2009 r. (trzy wydania) i raporty z badań „Wpływ informatyzacji na działanie urzędów w Polsce” (2010 i 2011) oraz wcześniej w latach 2004-2008 „Stopień informatyzacji urzędów w Polsce”. Wyżej wymienione zasoby po wejściu w życie projektowanej ustawy będą udostępniane na podstawie tej ustawy.

Podsumowując, można stwierdzić, że otwieranie zasobów publicznych realizuje prawo obywateli do wiedzy, a nie prawo do informacji publicznej wynikające z art. 61 Konstytucji RP, które stanowi podstawę rozwiązań przyjętych w u.d.i.p.

II. Cel uchwalenia projektowanej ustawy

Jak wskazano w części I niniejszych założeń, za główny cel przyjęto wyznaczenie ogólnych ram udostępniania i ponownego wykorzystywania zasobów publicznych. W szczególności wprowadzenie jednolitych zasad nabywania praw i zasad udostępniania (licencjonowania) zasobów publicznych finansowanych ze środków publicznych oraz tych generowanych przez podmioty publiczne, a w związku z tym:

- zwiększenie stopnia wykorzystywania potencjału rozwojowego zasobów publicznych tworzonych lub finansowanych przez podmioty publiczne;
- rozróżnienie informacji publicznej od zasobów publicznych, a tym samym likwidacja niejasności prawnej i ułatwienia stosowania przepisów przez podmioty publiczne i sądy;
- maksymalizacja stopnia dostępności do zasobów publicznych;
- doprecyzowanie sposobów wykorzystywania utworów znajdujących się w domenie publicznej oraz wprowadzenie norm regulujących zasady udostępniania utworów, przedmiotów praw pokrewnych oraz chronionych baz danych generowanych bądź finansowanych przez podmioty publiczne;
- umożliwienie podmiotom zobowiązanym określenia jasnych kryteriów i warunków korzystania z zasobów będących w ich posiadaniu;
- wprowadzenie norm uniemożliwiających wtórne “zamykanie” treści raz otwartych. W praktyce oznaczać to będzie ograniczenie ochrony produktów powstałych w wyniku ponownego wykorzystywania zasobów publicznych do wartości dodanej, wytworzonej na ich podstawie.

Wprowadzenie nowej regulacji jest niezbędne w celu realizacji wyzwań, o których mowa w *Raporcie Polska 2030. Wyzwania rozwojowe, Strategii Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo*⁸, *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki – Dynamiczna Polska, Strategii Sprawne Państwo 2020*, a także w dokumentach UE, w tym: Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu⁹ oraz Europejskiej Agendy Cyfrowej¹⁰.

⁸ Załącznik do uchwały nr 157 Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r. (poz. 882)

⁹ Komunikat Komisji z 3.03.2010 r. KOM(2010) 2020

¹⁰ Komunikatu Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 26.08.2010 KOM(2010) 245

Ustawa realizuje cele, o których mowa w ww. dokumentach, poprzez stworzenie warunków do:

- zwiększenia efektywności i innowacyjności badań naukowych, dzięki szybszemu i pełniejszemu dostępowi do wiedzy;
- tworzenia innowacyjnych produktów, w oparciu o zasoby publiczne;
- wyrównania szans edukacyjnych, dzięki powszechnemu dostępowi do zasobów edukacyjnych i dziedzictwa kulturowego;
- katalizowania aktywności i uczestnictwa obywateli, wykorzystujących publicznie dostępne zasoby i tworzących niekomercyjne rozwiązania na ich bazie.

Otwarcie zasobów publicznych zgodne jest jednocześnie z rekomendacjami Międzyresortowego Zespołu Polska Cyfrowa, przedstawionymi w II raporcie dotyczącym rozwoju usług szerokopasmowych, a w szczególności stymulacji podaży treści wysokiej jakości w Sieci (jako istotnego czynnika dla rozwoju Polski cyfrowej) oraz z postanowieniami Paktu dla Kultury zawartego przez Radę Ministrów RP ze stroną społeczną reprezentowaną przez Obywateli Kultury w dniu 14 maja 2011 r., w szczególności w zakresie udostępniania zdigitalizowanego dziedzictwa kulturowego.

III. Zakres przewidywanej regulacji i zasadnicze kwestie wymagające uregulowania

1. Zakres podmiotowy projektowanej ustawy

Zakres podmiotowy projektowanej regulacji będzie obejmować podmioty będące w posiadaniu zasobów publicznych i mające status określony w art. 3 ust.1 pkt. 1-3a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759).

W związku z powyższym projektowana ustawa będzie obejmowała następujące podmioty zobowiązane, to jest:

- 1) jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych;
- 2) inne niż określone w lit. a państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej;
- 3) inne niż określone w lit. a osoby prawne, utworzone w celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli samodzielnie albo wspólnie z podmiotami, o których mowa w lit. a i b, bezpośrednio albo pośrednio:
  - a) finansują je w ponad 50 % lub
  - b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji lub
  - c) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
  - d) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego;
- 4) związki ww. podmiotów (np. związki gminne).

Projektowana ustawa pozwoli także innym podmiotom, niż podmioty zobowiązane, na udostępnianie źródeł informacji oraz wiedzy, niebędących zasobami publicznymi, w trybie i na warunkach określonych w projektowanej ustawie (np. podmiotom reprezentowanym przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego).

2. Zakres przedmiotowy projektowanej ustawy

Projektowana ustawa będzie regulowała zasady nabywania, udostępniania oraz ponownego wykorzystywania zasobów publicznych, rozumianych jako treść końcowa, wytworzona przez podmiot zobowiązany lub finansowana ze środków publicznych, niezależnie od sposobu jej wytworzenia i utrwalenia, o wartościach kulturowych, edukacyjnych lub naukowych, w szczególności mapy i plany, fotografie, filmy i mikrofilmy, nagrania dźwiękowe i wideo, opinie, analizy, sprawozdania, raporty oraz inne utwory i przedmioty praw pokrewnych w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej: pr. aut.), a także bazy danych w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych. Zasoby publiczne zazwyczaj nie dotyczą funkcjonowania władz publicznych i mogą być ponownie wykorzystywane (w tym do celów komercyjnych). Do tego zakresu można zaliczyć także zasoby publiczne, które dotychczas były udostępniane na podstawie u.d.i.p.

Wyżej określony zakres przedmiotowy projektowanej ustawy, w kontekście rozróżnienia informacji publicznej i zasobu publicznego, powoduje konieczność uregulowania dalszego postępowania wobec zasobów dotychczas udostępnianych na gruncie u.d.i.p. (także do ponownego wykorzystywania).

3. Wyłączenia i ograniczenia stosowania przepisów ustawy

Choć, jak wskazano w części II, celem projektowanej ustawy jest maksymalizacja stopnia dostępności do zasobów publicznych, to jako rozwiązanie wyjątkowe ustawa umożliwiłaby podmiotom zobowiązanym podjęcie decyzji o wyłączeniu stosowania postanowień projektowanej ustawy w wybranym zakresie (np. w oparciu o przesłanki ekonomiczne).

W uzasadnionych przypadkach, ze względu na szczególnie interes publiczny, podmiot zobowiązany w przypadku zasobów publicznych finansowanych lub współfinansowanych ze środków publicznych, będzie mógł odstąpić od przewidzianego ustawą zasad nabywania prawa, a także zasad udostępniania i ponownego wykorzystania zasobów publicznych.

Decyzję w sprawie wyłączenia stosowania ww. zasad podmiot zobowiązany będzie musiał w każdym przypadku uzasadnić i udostępnić ją w Biuletynie Informacji Publicznej oraz przekazać ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji.

Ustawa będzie zawierać także ustawowy katalog wyłączeń, ograniczeń dostępu i ponownego wykorzystywania zasobów publicznych:

- odzwierciedlający ograniczenia określone w art. 5 u.d.i.p (w zakresie ochrony informacji niejawnych oraz ochrony innych tajemnic ustawowo chronionych, jak również ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy);
- obejmujący utwory i bazy danych, wobec których podmioty zobowiązane nie posiadają praw umożliwiających ich udostępnienie i ponowne wykorzystywanie.

Ustawa będzie także stanowiła, iż przepisy projektowanej ustawy nie będą wyłączać stosowania przepisów ustawy:

- z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698, z późn. zm.);
- z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. Nr 85, poz. 539, z późn. zm.);

- z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424, z późn. zm.).

4. Obowiązki podmiotów zobowiązanych

1) Zasady nabywania praw

Projektowana ustawa będzie przewidywała dwa modele nabywania przez podmiot zobowiązany autorskich praw majątkowych do zasobów publicznych:

- a) nabycie pełni autorskich praw majątkowych;
- b) nabycie udziału w autorskich prawach majątkowych.

Wybór pomiędzy ww. modelami będzie leżeć po stronie podmiotu zobowiązanego.

a) nabycie pełni autorskich praw majątkowych

Podmiot zobowiązany będzie nabywał autorskie prawa majątkowe do zasobów publicznych. W przypadku utworów i przedmiotów praw pokrewnych w rozumieniu pr. aut. oraz baz danych w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych, konieczne będzie. W związku z powyższym, projektowana ustawa nakładać będzie obowiązek nabywania autorskich praw majątkowych na polach eksploatacji, na których podmiot zobowiązany zamierza udzielać licencji na dalsze wykorzystywanie.

W szerszej perspektywie czasowej, uwzględniając możliwość powstania nowych pól eksploatacji zasobów publicznych stanowiących utwór i objętych projektowaną ustawą, wprowadzony zostanie obowiązek przeniesienia na podmiot zobowiązany autorskich praw majątkowych do korzystania z utworu na nowych polach eksploatacji, na których utwór powinien podlegać udostępnianiu i dalszemu wykorzystywaniu - analogicznie do art. 41 ust. 5 pr. aut.

Przyjęcie takiego rozwiązania jest uzasadnione długim horyzontem czasowym obowiązywania projektowanej ustawy. Powstała regulacja powinna pozwalać na adaptację sposobu korzystania z materiałów chronionych do zmieniających się warunków technicznych, czyli możliwości powstania w przyszłości nowych pól eksploatacji, których nie można obecnie przewidzieć. Zgodnie z przyjętą konstrukcją majątkowych praw autorskich, prawa te na nowych, nieznanych polach eksploatacji przysługują w sposób pierwotny twórcy (art. 8 ust. 1 pr. aut.). Nie można rozporządzać majątkowymi prawami autorskimi na przyszłych polach eksploatacji.

Prawu autorskiemu znane są rozwiązania pozwalające – w szczególnych przypadkach – na rozszerzenie uprawnień użytkownika na nowe pola eksploatacji. Zgodnie z art. 41 ust. 5 pr. aut., *twórca utworu wykorzystanego lub włączonego do utworu audiowizualnego oraz utworu wchodzącego w skład utworu zbiorowego, po powstaniu nowych sposobów eksploatacji utworów, nie może bez ważnego powodu odmówić udzielenia zezwolenia na korzystanie z tego utworu w ramach utworu audiowizualnego lub utworu zbiorowego na polach eksploatacji nieznanych w chwili zawarcia umowy*". Przytoczony przepis zobowiązuje podmiot praw wyłącznych jedynie do rozszerzenia zakresu licencji (jest to postać cywilnoprawnego obowiązku kontraktowania). W ramach projektowanej ustawy wprowadzony zostanie cywilnoprawny obowiązek kontraktowania (przeniesienia udziału pod tytułem darmym) w odniesieniu do nowych pól eksploatacji, na których utwór powinien podlegać udostępnianiu i dalszemu wykorzystywaniu.

Przyjęte rozwiązanie powinno gwarantować objęcie nowych pól eksploatacji systemem niezależnego zarządu. W wypadku odmowy udzielenia licencji przez uprawnionego, podmiot zobowiązany będzie mógł na podstawie art. 189 k.p.c. wystąpić do sądu z roszczeniem o ustalenie obowiązku zawarcia umowy. W myśl art. 64 k.c. oraz 1047 k.p.c., orzeczenie sądu zastąpi w takim wypadku oświadczenie woli uprawnionego z tytułu majątkowych praw autorskich.

W przypadku zasobów publicznych stanowiących utwory i przedmioty praw pokrewnych objęte udostępnieniem i ponownym wykorzystywaniem w najszerszym zakresie (opcja pełna, o której mowa w części III pkt 4 ppkt 2 lit. c projektu założeń, twórca będzie mógł korzystać ze swojego utworu, na równi z innymi korzystającymi (w tym wykorzystywać swój utwór do celów komercyjnych). W sytuacji gdy utwór będzie podlegał udostępnieniu w węższym zakresie (opcja podstawowa lub pośrednia, o których mowa w części III pkt 4 ppkt 2 lit. a i b projektu założeń), niewystarczającym dla twórcy, projektowana ustawa będzie zobowiązywała podmiot zobowiązany do udzielenia twórcy licencji o odpowiednio szerszym zakresie korzystania wraz z udzieleniem takiej licencji już w ramach umowy skutkującej przeniesieniem praw na podmiot zobowiązany.

W przypadku przeniesienia autorskich praw majątkowych w całości na podmiot zobowiązany, projektowana regulacja będzie rozszerzała zakres czynnej legitymacji procesowej także na twórcę, który przekazał prawa podmiotowi zobowiązanemu. Proponowana regulacja rozwiązuje problem w sytuacji korzystania przez twórcę z utworu jedynie na podstawie uzyskanej od podmiotu zobowiązanego licencji niewyłącznej, traci on prawo dochodzenia roszczeń wynikających z naruszenia autorskich praw majątkowych. Może mieć to znaczenie w sytuacji, gdy zasób publiczny udostępniany jest przez podmiot zobowiązany z ograniczeniami dotyczącymi sposobów wykorzystywania (wg określonego stopnia otwartości, o którym mowa w części III pkt 4 ppkt 2 projektu założeń), a korzystający ograniczenia te narusza, konkurując przez to z twórcą.

b) nabycie udziału w autorskich prawach majątkowych

Alternatywnie do pierwszego modelu, podmiot zobowiązany będzie mógł nabyć udział w autorskich prawach majątkowych w zakresie odpowiadającym założonemu zakresowi udostępniania i ponownego wykorzystywania zasobów publicznych. W umowie tworzącej wspólność określać się będzie zasady zarządzania wspólnymi prawami majątkowymi (korzystania ze wspólnego prawa). Przewiduje się, iż ten tryb nabywania autorskich praw majątkowych będzie wykorzystywany w szczególności w przypadku zasobów publicznych, których powstanie było finansowane nie tylko ze środków publicznych, ale w sposób mieszany (np. dotyczy to produkcji TVP S.A., która jest w praktyce finansowana nie tylko z opłat abonamentowych, ale z przychodów z własnej działalności reklamowej), wielu filmów, które tylko w części są finansowane z środków Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej czy też treści powstałych w wyniku prowadzonych badań naukowych w systemie publiczno-prywatnym.

W tym przypadku, podmiot zobowiązany będzie uprawniony do rozporządzania utworem w zakresie jego udostępniania w ramach centralnego repozytorium, o którym mowa w art. 9a u.d.i.p. lub w innych repozytoriach podmiotów zobowiązanych oraz udzielania licencji niewyłącznych na wykorzystywanie utworu przez korzystających bez zgody twórcy, po spełnieniu się odpowiednich warunków (np. upływu czasu lub zakończeniu eksploatacji na określonym rynku: kinowym, telewizyjnym lub płatnym VoD). Jednocześnie twórca będzie mógł bez zgody wykorzystywać utwór i rozporządzać nim w taki sposób, który da się pogodzić z korzystaniem z utworu i rozporządzaniem nim przez podmiot zobowiązany.

Ponadto, w projektowanej regulacji zostanie przewidziana zasada rozszerzonej skuteczności umów licencyjnych. Odpowiednie rozwiązania, mające na celu zabezpieczenie interesów użytkowników przewidziane zostały przez ustawodawcę w przypadku umów najmu i dzierżawy [odpowiednio art. 678 § 1 i 678 § 1 w związku z art. 694 Kodeksu cywilnego]. Zgodnie z art. 678 §1 k.c., *w razie zbycia rzecz najętej w czasie trwania najmu nabywca wstępuje w stosunek najmu na miejsce zbywcy (...)*. Postanowienie to, wyrażające rozszerzoną skuteczność zobowiązania z tytułu umowy dzierżawy i najmu znajduje zastosowanie również w przypadku zbycia nie całej rzeczy, ale jedynie udziału we wspólnym prawie własności (por. w tym zakresie m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 10 lutego 2004 r., IV CK 17/03). Brak jest niestety analogicznego przepisu w odniesieniu do umów licencyjnych. Stąd propozycja stosowania tego przepisu *per analogiam*.

W pozostałym zakresie projektowana regulacja będzie odsyłała do odpowiedniego stosowania przepisów pr. aut.

Ponieważ zasoby publiczne udostępniane mają być przez liczne podmioty zobowiązane, szczególnie istotną kwestią jest stosowanie ujednoliconych klauzul umownych. Projektowana ustawa będzie zatem zawierała przepis upoważniający Radę Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, wzorów klauzul umownych (tj. część umowy regulującą prawa i obowiązki umawiających się stron, która ma charakter ustandaryzowany, powtarzalny i powszechnie spotykany w praktyce obrotu gospodarczego).

2) tryb udostępniania zasobów publicznych

Projektowana ustawa będzie stanowiła, iż podmioty zobowiązane tworząc zasoby publiczne bądź przeznaczając środki finansowe na cele tworzenia zasobów publicznych, obowiązane będą zapewnić możliwość wykorzystywania zasobów publicznych, tworzenia i rozpowszechniania kopii, w całości lub we fragmentach, oraz wprowadzania zmian a w przypadku utworów, przedmiotów praw pokrewnych w rozumieniu pr. aut. rozpowszechniania utworów zależnych. Podobne zasady odnosić się będą do baz danych w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych.

Ustawa jednocześnie będzie określała stopnie otwartości zasobów publicznych. Ze względu na ich różnorodny charakter przyjęcie jednolitych stopni dla wszystkich zasobów publicznych będzie niemożliwe. Zmniejszenie lub wyłączenie przyjętego stopnia otwartości przez podmiot zobowiązany będzie możliwe jedynie w uzasadnionych przypadkach i wyłącznie w odniesieniu do nowych zasobów publicznych, co do których nie było dotychczas obowiązku ich udostępniania. Informację taką podmiot zobowiązany przekazywał będzie ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji.

Projektowana ustawa będzie przewidywała następujące stopnie otwartości:

- a) Opcja podstawowa - polegająca na udostępnieniu zasobów publicznych bez kreowania dalszych uprawnień eksploatacyjnych. W tym przypadku licencja odzwierciedla zasadę 'Open Access' gdyż pozwoli na racjonalizację zakresu dozwolonego wykorzystania zasobów;
- b) Opcja pośrednia – polegająca na udostępnieniu zasobów publicznych na licencji częściowo zapewniającej swobodę dostępu i korzystania, np. wprowadzającej wymóg, by eksploatacja nie miała charakteru komercyjnego; ograniczenie wykonywania praw zależnych; ograniczenia terytorialne, ograniczenia dotyczące pól eksploatacji;

- c) Opcja pełna – obejmująca najszersze spektrum wtórnego wykorzystywania zasobów publicznych, polegająca na udostępnieniu zasobów publicznych na wolnej licencji lub w przypadku zasobów nie chronionych prawem autorskim, bez warunków innych niż określone w części III.5. projektu założeń. Wolna licencja będzie umożliwiała swobodne zwielokrotnianie, rozpowszechnianie, sublicencjonowanie oraz modyfikowanie zasobów (wykonywanie praw zależnych) niezależnie od profilu korzystającego, a także niezależnie od celów, jakim czynności te mają posłużyć.

Należy przewidzieć zastosowanie tej opcji do wszystkich zasobów publicznych, które dotychczas były objęte u.d.i.p., tak jak zostało to wspomniane w części I założeń.

- d) Dodatkowym sposobem stopniowania otwartości jest zastosowanie tak zwanego okresu embargo, po którego upływie utwór zostanie udostępniony w sposób otwarty. Mechanizm ten będzie można zastosować w odniesieniu do wszystkich trzech powyższych punktów, ze względu np. na podjęcie decyzji o wykorzystywaniu zasobów w celach komercyjnych. Możliwe będzie zatem wprowadzenie opóźnienia udostępnienia zasobów publicznych w trybie "publicznym" w przypadku zamiaru jego eksploatacji dla celów komercyjnych w określonym czasie i zakresie (np. druku utworu w czasopiśmie naukowym lub jako samodzielnej książki); przy czym to przesunięcie czasowe nie mogłoby przekraczać np. 12 miesięcy od daty publikacji lub 20 miesięcy od daty oddania zasobu do publicznego udostępnienia, w zależności od tego, który termin upływa później. Decyzja w sprawie zastosowania okresu embargo będzie należała do podmiotu zobowiązanego i będzie możliwa jedynie w uzasadnionych przypadkach i wyłącznie w odniesieniu do nowych zasobów publicznych, co do których nie było dotychczas obowiązku ich udostępniania.

Zasada embargo zapewni ochronę dla projektów badań naukowych i prac rozwojowych realizowanych w ramach Rozdziału 2 *Zasady finansowania nauki* ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 615. oraz Dz.U. Nr 84, poz. 455 i Nr 185, poz. 1092). W przypadku tego rodzaju projektów, szerokie „otwarcie” zasobów publicznych mogłoby spowodować skutek odwrotny do zamierzonego. Zastosowanie zbyt szerokiego trybu dostępu bądź wyłączenie prawa embargo mogłoby doprowadzić do sytuacji, w której podmioty aplikujące o środki na badania naukowe lub prace rozwojowe, zwłaszcza z sektora gospodarki, nie byłyby zainteresowane współpracą z sektorem publicznym. Z drugiej zaś strony w przypadku zasobów edukacyjnych ze względu na dezaktualizację treści edukacyjnych, nie jest wskazane stosowanie okresu embargo.

Ponadto, podmioty zobowiązane obowiązywać będą do udostępniania i aktualizowania zasobów publicznych na zasadach określonych w części III. pkt 6 projektu założeń. W przypadku udostępniania zasobów publicznych o charakterze cyklicznym, podmiot zobowiązany uzupełniałby zbiory w celu zachowania ich aktualności.

Na podstawie projektowanej ustawy w przypadku zasobów publicznych stanowiących utwory i przedmioty praw pokrewnych ich udostępnianie wiązać się będzie z udzieleniem stosownych licencji o charakterze umownym, w przypadku pozostałych zasobów publicznych z zawarciem umów cywilno-prawnych. Ze strony podmiotu zobowiązanego oświadczenie woli, stanowiące ofertę, będzie składane poprzez odpowiednie oznaczenie zasobu publicznego stanowiącego utwór i przedmiot praw pokrewnych, wskazujące, że jest on udostępniany na określonych warunkach licencyjnych. Warunki licencjonowania ujęte będą w ramach wzorca umownego. W związku z art. 384 § 4 k.c. wzorzec powinien być udostępniony przed zawarciem

umowy w taki sposób, by mógł być przechowywany i odtwarzany w zwykłym toku czynności. W związku z powyższym, zgodnie z projektem ustawy, wzorzec ten będzie wyświetlany do akceptacji przed pobraniem zasobu publicznego, bądź też znajdować się w innym dostępnym miejscu struktury repozytorium, np. w formie osobnego linku odsyłającego do zasad licencjonowania zasobów. Szczegółowe wzorce umów licencyjnych zostaną określone w rozporządzeniu wydanym przez Radę Ministrów. Do zawarcia umowy licencyjnej pomiędzy podmiotem zobowiązanym a korzystającym będzie dochodzić z chwilą dokonania jednej z czynności eksploatacyjnych objętych licencją.

Zasoby publiczne udostępniane będą przez podmioty zobowiązane w centralnym repozytorium, o którym mowa w art. 9a u.d.i.p. lub w analogicznych repozytoriach tworzonych dla zasobów określonego rodzaju, pod warunkiem, że poprzez wykorzystanie odpowiednich standardów technicznych będą one umożliwiały federację swoich zasobów z centralnym repozytorium oraz interoperacyjność z federacyjnymi systemami europejskimi. Przy czym, nie jest intencją projektodawcy likwidowanie już istniejących repozytoriów. Ponadto, należy opowiedzieć się za utworzeniem, na bazie centralnego repozytorium, portalu wiedzy wspólnie z innymi istniejącymi już bazami tego typu, jak np. Biblioteka Narodowa. Portal ten powinien być przystosowany do umożliwienia jego skutecznej obsługi przez osoby niepełnosprawne, w szczególności osoby niewidome i słabowidzące. Tym samym, zapobiegając zjawisku wykluczenia cyfrowego osób niepełnosprawnych, należy mieć na uwadze wytyczne wypracowane przez konsorcjum W3C (Word Wide Web Consortium) w ramach inicjatywy dostępności do sieci WAI (Web Accessibility Initiative), zgodnie z wytycznymi WCAG 2.0. Zalecenie stosowania tych wytycznych znalazło się również w Komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Europejska Agenda Cyfrowa KOM(2010)245. Działanie 2.6.2. Usługi cyfrowe sprzyjające włączeniu społecznemu, s. 30.

Przykładem polskich repozytoriów mogą być repozytoria naukowe (m.in. powstające w ramach projektu SYNAT, finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju), portal edukacyjny Scholaris, Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona, Narodowe Archiwum Cyfrowe oraz inne archiwa tworzone przez narodowe instytucje kultury. Przykładem repozytoriów europejskich mogą być EUROPEANA (treści kulturowe), czy DRIVER (zasoby naukowe).

Jak wskazano w części I niniejszych założeń należy dążyć do wyeliminowania wątpliwości dotyczących zakresu przedmiotowego u.d.i.p. oraz projektowanej ustawy. W tym celu projektowane regulacje będą odpowiednio odzwierciedlać zasady określone w u.d.i.p. dla:

- udostępniania informacji publicznej w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na wniosek, z tym że termin na rozpatrzenie wniosku o dostęp do zasobów publicznych oraz wniosku o ponowne wykorzystywanie informacji publicznych wynosi w obu przypadkach 14 dni;
- ponownego wykorzystywania;
- trybu skargowego.

W celu zmniejszenia poziomu niejasności dotyczącej zasad korzystania z zasobu, podmiot zobowiązany będzie oznaczał elementy zasobu publicznego, wskazując na te, które są przedmiotem praw autorskich i praw pokrewnych. W związku z powyższym, brak takiego oznaczenia będzie traktowany jako spełnienie przez ten zasób publiczny przesłanek dokumentu urzędowego lub materiału urzędowego w rozumieniu art. 4 pr. aut., bądź jako zasób publiczny niebędący

przedmiotem praw autorskich i praw pokrewnych z powodu ich wygaśnięcia. Ponadto, podmiot zobowiązany będzie wyraźnie oznaczał warunki, na których udostępni swoje zasoby publiczne.

Projektowana ustawa będzie obligowała podmiot zobowiązany do oznaczania zasobów publicznych stosownymi metadanymi, zawierającymi m.in. informację o autorze, źródle pochodzenia, stosowanej licencji, ewentualnych prawach autorskich do treści. Metadane pozwolą w szczególności na przeszukiwanie centralnego repozytorium, o którym mowa w art. 9a u.d.i.p. Metadane powinny umożliwiać interoperacyjność semantyczną i techniczną z polskimi i europejskimi repozytoriami.

Należy dążyć do zapewnienia otwartości zasobów edukacyjnych, naukowych i kulturowych finansowanych ze środków publicznych w ramach europejskich programów operacyjnych (przede wszystkim zasobów edukacyjnych). W szczególności dotyczy to zasobów finansowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – ze względu na znaczącą ilość zasobów o charakterze edukacyjnym. To źródło finansowania dotyczy także podmiotów spoza obszaru nauki, edukacji i kultury – tworzących jednak zasoby o takim charakterze. W odniesieniu do tych zasobów należy wykluczyć przypadki gdy ich udostępnienie do celów komercyjnych wiązałoby się z koniecznością zwrotu środków unijnych przeznaczonych na ich powstanie. Jednym z warunków przyznania finansowania jest bowiem zazwyczaj wyłącznie niekomercyjne przeznaczenie wytworzonych zasobów.

Zasady projektowanej ustawy dotyczyć będą zasobów publicznych z obszarów wymienionych w:

- dziale nauka, o którym mowa w art. 18 ustawy z dnia 4 września 1997 roku o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437) – zwaną dalej u.d.a.r.;
- dziale oświata i wychowanie, o którym mowa w art. 20 u.d.a.r.
- dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, o którym mowa w art. 14 u.d.a.r.
- dziale szkolnictwo wyższe, o którym mowa w art. 26 u.d.a.r.

5. Opłaty i warunki ponownego wykorzystywania zasobów publicznych

Projektowana ustawa będzie dawała podmiotom zobowiązanym pewną swobodę w określaniu warunków i ewentualnie pobieraniu opłat z tytułu ponownego wykorzystywania zasobów do celów komercyjnych. Przy nakładaniu opłat za udostępnianie zasobów publicznych w celu ponownego wykorzystywania wprowadza się zasadę, zgodnie z którą udostępnianie zasobów publicznych do celów niekomercyjnych będzie bezpłatne.

Przykładowo w obszarze kultury, z uwagi na znaczne zróżnicowanie treści, projektowana ustawa będzie dopuszczała możliwość nakładania opłat za udostępnienie zasobów publicznych do celów komercyjnych. Dopuszcza się również możliwość wprowadzania okresu embargo (do 7 lat) na określone treści, zanim zostaną one udostępnione na zasadach ustawy.

Lista dopuszczalnych warunków udostępniania zasobu publicznego w celu ponownego wykorzystywania zostanie określona w projektowanej ustawie. Podmiot zobowiązany będzie mógł określić warunki wykorzystywania zasobów publicznych dotyczące:

- 1) obowiązku poinformowania o źródle i czasie wytworzenia oraz pozyskania określonych zasobów publicznych;
- 2) obowiązku dalszego udostępniania pozyskanych zasobów publicznych innym użytkownikom w jego pierwotnej formie;

- 3) obowiązku informowania o zakresie przetworzenia udostępnionych zasobów publicznych;
- 4) zakresu odpowiedzialności podmiotu zobowiązanego za przekazywane zasoby publiczne;
- 5) zakazu dokonywania zmian w treści zasobów publicznych.

6. Zasady ogólne udostępniania zasobów publicznych

Udostępniając zasoby publiczne, podmiot zobowiązany powinien kierować się następującymi, określonymi w ustawie zasadami ogólnymi:

- 1) zasadą otwartości, zgodnie z którą podmioty zobowiązane mają obowiązek ich udostępniania bez ograniczeń prawnych dla ich pobierania, kopiowania, dalszego udostępniania oraz wykorzystywania (na zasadach określonych w projektowanej ustawie i uzależnionych od typu zasobu publicznego);
- 2) zasadą dostępności, zgodnie z którą podmiot zobowiązany ma obowiązek zapewnienia faktycznej możliwości dostępu do zasobów publicznych oraz ich wykorzystywania;
- 3) zasadą jakości, zgodnie z którą zasoby publiczne mają być zgodne z aktualnymi standardami zapewniającymi ich kompletność i rzetelność, uwzględniając zmieniające się w przyszłości standardy oraz techniczne formy udostępniania;
- 4) zasadą użyteczności, zgodnie z którą nastąpi połączenie zagwarantowanej ustawowo otwartości zasobów publicznych ze stopniowym procesem zapewniania ich dostępności;
- 5) zasadami przejrzystości, niedyskryminacji oraz niewyłączości, określonymi w rozdziale 2a u.d.i.p.

Tak jak wskazano powyżej, zasady te należy traktować jak wyznaczniki. Z uwagi na specyfikę poszczególnych zasobów publicznych, wdrożenie zasad w całości nie zawsze będzie możliwe.

Zasoby publiczne można uznać za w pełni otwarte jeśli spełniają następujące standardy:

- 1) zasoby są udostępniane w całości, o ile nie podlegają ograniczeniom, o których mowa w projekcie założeń;
- 2) zasoby są udostępniane niezwłocznie, by zachować jego wartość (o ile nie podlegają okresowi embargo, o którym mowa w części III pkt 4 ppkt 2 lit. d. projektu założeń);
- 3) zasoby są udostępniane jak najszerszemu gronu odbiorców, do jak najszerszego zakresu zastosowań;
- 4) zasoby są ustrukturyzowane tak, by umożliwić ich automatyczne przetwarzanie;
- 5) zasoby są opisane metadanymi zgodnymi z przyjętymi standardami międzynarodowymi;
- 6) zasoby są dostępne powszechnie, bez konieczności rejestracji;
- 7) zasoby są dostępne w otwartym standardzie plików;

Dla prawidłowej realizacji celów projektowanej ustawy, niezbędne jest również stworzenie odpowiednich warunków w zakresie formatów technicznych, które zapewnią optymalne wykorzystywanie zasobów publicznych. Chodzi o formaty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64, poz. 565, z późn. zm.).

7. Zmiany w obowiązujących przepisach

Proponuje się wprowadzenie odpowiednich zmian, mających na celu dostosowanie do zasad określonych w projektowanej ustawie, w tym dotyczących zwiększenia dostępności zasobów publicznych oraz ograniczenia możliwości pobierania opłat, w następujących ustawach:

- 1) ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.) - zmiana zapewniająca przejście na rzecz podmiotu zobowiązanego autorskich praw majątkowych lub praw do baz danych;
- 2) ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 615. z późn. zm.) - zmiana brzmienia art. 15 w celu dostosowania do zasad określonych w projektowanej ustawie w ten sposób, iż zostanie wprowadzone zastrzeżenie do projektowanej ustawy;
- 3) ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.)- zmiany polegające na dostosowaniu art. 23 a ust. 3 w zakresie odpowiadającym projektowanej regulacji, poprzez zwiększenie dostępności do zasobów będących w posiadaniu podmiotów, o których mowa w tym przepisie.

8. Przepisy przejściowe i końcowe

Do zasobów publicznych, które mogły być udostępniane, w tym także do ponownego wykorzystywania, przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy na zasadach u.d.i.p., stosuje się procedury określone w u.d.i.p.

Przepisy powinny przewidywać 12 miesięczny okres na dostosowanie się podmiotów zobowiązanych do określonych w projektowanej ustawie zasad udostępniania zasobów publicznych.

Zakłada się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od daty jej opublikowania w Dzienniku Ustaw RP.

9. Upoważnienia do wydania aktów wykonawczych

Ustawa będzie przewidywała przepisy upoważniające Radę Ministrów do wydania rozporządzeń określających wzory klauzul umownych oraz wzorce umów licencyjnych.

10. Zgodność z prawem UE

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

IV. Zasoby publiczne w nauce, edukacji i kulturze

Problematykę udostępniania zasobów publicznych przedstawiają poniższe przykłady:

Obszar nauki

W obszarze nauki, ze względu na jasno zdefiniowane normy otwartości oraz relatywnie jednolity charakter powstających zasobów (artykuły naukowe lub publikacje monograficzne), możliwe jest przyjęcie jednolitych reguł otwartości dla całego obszaru, przez zagwarantowanie co najmniej otwartego dostępu (opcja podstawowa). Niemniej jednak należy dążyć do zagwarantowania pełnej opcji dostępu do tych zasobów. Możliwe jest wykorzystanie okresu embargo, ze względu na podjęcie decyzji o wykorzystywaniu zasobów w celach komercyjnych.

Reguły te powinny obejmować:

- Czasopisma naukowe finansowane ze środków publicznych (w szczególności dedykowane konkursy grantowe na prowadzenie czasopism naukowych; należałoby też ustalić, czy czasopisma nie są finansowane z innych dotacji dla instytucji podlegających ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. zasadach finansowaniu nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 615. oraz Dz.U. Nr 84, poz. 455 i Nr 185, poz. 1092),
- Publikacje naukowe pracowników instytucji otrzymujących finansowanie publiczne określone w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 roku o zasadach finansowania nauki,
- Zasoby powstające w ramach programów finansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowe Centrum Nauki,
- Zasoby powstające z programów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2010 roku o zasadach finansowania nauki,

Biorąc za przykład polskie czasopisma naukowe, finansowane ze środków publicznych, które zawierają utwory, do których prawa posiadają jednostki państwowe, należy wyjaśnić, iż w przeważającej części nie ma możliwości dostępu do nich online. Nie funkcjonują systemowe rozwiązania udostępniania online tych zasobów.

Przykłady:

- Raporty końcowe z projektów badawczych gromadzonych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Fundację na rzecz Nauki Polskiej. Prawa do tych utworów mogą posiadać podmioty inne niż podmioty zobowiązane lub ich pracownicy; granty badawcze mogą otrzymywać np. firmy komercyjne. Zbiory te nie są udostępniane, nie funkcjonują żadne praktyki oraz narzędzia z tym związane;

Wprowadzenie w życie ustawy powinno przykładowo spowodować:

- Udostępnienie czasopism naukowych finansowanych całkowicie ze środków publicznych na zasadach pełnego otwartego dostępu, poprzez udostępnienie w Internecie na wolnej licencji, o której mowa części III pkt 4 ppkt 2 lit. c projektu Założeń. Obecnie tytuły te są w przeważającej mierze niedostępne online lub dostępne odpłatnie.
- Udostępnienie kopii publikacji naukowych opublikowanych w czasopismach typu *peer-review* (recenzowane przez specjalistów w danej dziedzinie) w otwartych platformach repozytoryjnych na zasadach otwartego dostępu, zgodnie z regułami udostępniania i okresami embargo określonymi przez wydawców tytułów (opisanymi na przykład w bazie

SHERPA RoMEO ¹¹). Obecnie – z nielicznymi wyjątkami – brak systemowych rozwiązań udostępniania kopii swoich publikacji przez naukowców i badaczy.

Obszar edukacji

W obszarze edukacji wskazane jest zapewnienie nie tylko otwartego dostępu, lecz także możliwości przetwarzania i ponownego wykorzystywania zasobów edukacyjnych ze względu na znaczenie treści dostosowanych do potrzeb ucznia w środowisku cyfrowym.

Należy rozróżnić podręczniki od innych zasobów edukacyjnych. W stosunku do podręczników finansowanych ze środków publicznych (dopuszczonych przez MEN do stosowania w systemie oświaty) należy zagwarantować pełną ich otwartość, o której mowa w części III pkt 4 ppkt 2 lit. c projektu Założeń.

Inne zasoby edukacyjne, obejmujące:

- zasoby tworzone przez pracowników instytucji edukacyjnych określonych w ustawie o systemie oświaty, w tym nauczycieli,
- zasoby finansowane z konkursów grantowych Ministerstwa Edukacji Narodowej,
- zasoby edukacyjne finansowane ze środków europejskich, w ramach systemu oświaty (np. zasoby portalu Scholaris, finansowanego z projektów systemowych w Ośrodku Rozwoju Edukacji,

powinny być co najmniej dostępne na licencji częściowo zapewniającej swobodę dostępu i korzystania. Niemniej jednak należy dążyć do udostępnienia tych zasobów na wolnej licencji (opcja pełna, o której mowa w części III pkt 4 ppkt 2 lit. c projektu założeń).

Przykłady:

- Rządowy program rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych – „Cyfrowa szkoła”, realizowany na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2012 r. Jego celem jest osiągnięcie przez szkoły funkcjonalności umożliwiającej przygotowywanie uczniów do świadomego i aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym. Przedsięwzięcie to zaplanowane do realizacji jako program wieloletni obejmować będzie oprócz działań mających na celu wyposażenie szkół w sprzęt komputerowy i cyfrowe pomoce dydaktyczne oraz podniesienie kompetencji nauczycieli między innymi komponent związany z rozbudową cyfrowych zasobów edukacyjnych (ok. 45 mln zaplanowano w ramach projektu systemowego Priorytetu III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013). W programie założono, iż zasoby edukacyjne tworzone w ramach tego przedsięwzięcia będą miały charakter otwarty. Otwartość zasobów edukacyjnych oznacza w myśl zapisów programu powszechny, swobodny i darmowy dostęp w dowolnym miejscu i czasie, w tym dostęp bez ograniczeń lub zabezpieczeń technicznych, oraz dowolność wykorzystywania. W przypadku zasobów stanowiących utwory, przedmioty praw pokrewnych lub bazy danych otwartość zasobów oznacza rozpowszechnianie na podstawie licencji Creative Commons (CC) Uznanie Autorstwa lub innej wolnej licencji na nieograniczone, nieodpłatne i niewyłączne korzystanie z zasobów oraz z ich ewentualnych opracowań. Zasoby te będą mogły być

---

¹¹ Serwis SHERPA RoMEO to baza umożliwiająca sprawdzenie polityki ponad 1100 światowych wydawców w zakresie sprzyjania rozwiązaniom dotyczącym autoarchiwizacji przez autorów swoich prac w repozytoriach.

wykorzystywane zarówno do celów niekomercyjnych, jak i komercyjnych. Minister Edukacji Narodowej zapewni nieodpłatny dostęp do zasobów w formie wypracowanej w ramach projektu systemowego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Zasoby będą dostępne w przynajmniej jednym formacie otwartym, którego pełna specyfikacja dostępna jest do wykorzystania bez istotnych ograniczeń technicznych lub prawnych. Jeżeli dostęp do zasobów realizowany będzie za pomocą internetowego protokołu http: lub https:, wówczas przy określaniu zasad dostępu brane będą pod uwagę aktualne Web Content Accessibility Guidelines publikowane przez organizację W3C. W ramach projektu wytworzone zostaną m.in. elektroniczne podręczniki przeznaczone do nauczania w klasach IV-VI szkół podstawowych, które planuje się udostępnić na otwartym publicznym portalu edukacyjnym.

- Zasoby dla Polonii tj. portal Polska Szkoła. Dokumenty znajdujące się w tym portalu są własnością Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą na podstawie zawartych umów. Dokumenty są udostępniane na portalu bez żadnych ograniczeń i bezpłatnie. Ponadto, po zalogowaniu do portalu i zmianie statusu użytkownika, uzyskuje on szerszy dostęp do zamieszczonych zasobów (przykładowe systemy dostępu do zasobów publicznych zostały przedstawione w załączniku do projektu Założeń). Wśród tych zasobów znajdują się także zasoby finansowane ze środków europejskich (w tym materiały szkoleniowe i językowe). Obecnie w ramach Priorytetu III PO KL realizowanych jest 25 projektów systemowych oraz 225 projektów konkursowych, w ramach których wytwarzane są różnego rodzaju zasoby. Należy zaznaczyć, iż w chwili obecnej nie zostały określone zasady ich udostępniania.

Wprowadzenie w życie ustawy powinno przykładowo spowodować:

- Stworzenie systemowej zasady udostępniania zasobów edukacyjnych finansowanych publicznie, na wzór zasady przyjętej obecnie w programie „Cyfrowa szkoła”. Zasoby te powinny być udostępniane na wolnej licencji, w rozumieniu projektu założeń, ze względu na duży potencjał ponownego wykorzystywania, umożliwiony przez taki model licencyjny.
- Zwiększenie skali otwartego udostępniania zasobów edukacyjnych tworzonych przez nauczycieli – pracowników publicznych instytucji edukacyjnych, na platformach edukacyjnych takich jak portal Scholaris. Zasoby te obecnie pozostają w dużej mierze niedostępne, choć powstają w postaci cyfrowej.
- Udostępnienie na wolnych licencjach zasobów edukacyjnych finansowanych w ramach Programów Operacyjnych, w szczególności w ramach PO Kapitał Ludzki – na wzór realizowanego przez MRR projektu udostępniania na wolnej licencji zasobów wytworzonych w programie EQUAL.

Ze względu na dezaktualizację zasobów edukacyjnych, nie jest wskazane stosowanie okresu embargo.

Obszar kultury

Obszar kultury, z uwagi na znaczne zróżnicowanie treści (od treści generowanych przez podmioty wymienione w art. 23a ust. 3 u.d.i.p., przez zdigitalizowane zasoby muzealne po twórczość audiowizualną) wymagać będzie regulacji elastycznych, umożliwiających wykorzystanie pełnego zakresu trybów nabywania i udostępniania treści.

W tym obszarze projektowana ustawa będzie dopuszczała możliwość nakładania opłat za udostępnienie zasobów publicznych do celów komercyjnych. Dopuszcza się również możliwość

wprowadzania okresu embargo (do 7 lat) na określone treści, zanim zostaną one udostępnione na zasadach ustawy.

Przede wszystkim należy zapewnić dostęp do publicznych zasobów tworzonych przez pracowników publicznych instytucji kulturowych określonych w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, oraz zasobów finansowanych publicznie z programów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego lub poprzez państwowe i samorządowe instytucje kultury. W tym zbiorze należy dążyć do implementacji zasad dostępu w pełnej opcji.

Opcja pełna powinna być także zagwarantowana w przypadku finansowanych publicznie projektów digitalizowania zasobów z dóbr publicznych. Pełna otwartość powinna też obejmować zasoby edukacyjne i naukowe (np. wyniki badań, materiały dla edukacji kulturalnej), które są tworzone lub finansowane przez publiczne instytucje kulturowe określone w ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123, z późn. zm.). Natomiast najbardziej konserwatywne reguły (dostępność na zasadach otwartego dostępu lub długi okres embargo) powinny dotyczyć takich zasobów o znacznej wartości komercyjnej jak bieżące produkcje mediów publicznych czy filmy dofinansowywane przez Polski Instytut Sztuki Filmowej.

Przykłady:

- Zasób finansowany przez Polski Instytut Sztuki Filmowej dostępny w ramach portalu www.filmotekaszkolna.pl. Portal ten zawiera materiały uzupełniające, aktualności dotyczące szkoleń, konkursów i innych inicjatyw związanych z edukacją filmową, omówienia i analizy filmoznawcze oraz scenariusze lekcji, jak również filmy fabularne, dokumentalne i animowane. Prawa do treści zamieszczonych w zasobie posiadają PISF, Narodowy Instytut Audiowizualny i Centrum Edukacji Obywatelskiej, producenci oraz twórcy dzieła. Zasoby udostępniane są na podstawie licencji i bezpłatnie. Filmy zawarte w ramach tego portalu udostępniane są tylko dla szkół po zalogowaniu, natomiast pozostałe zasoby są ogólnodostępne. Zasoby tego rodzaju powinny na mocy ustawy, jako zasoby edukacyjne, być udostępnione na wolnych licencjach.
- Zasoby Muzeum Narodowego w Warszawie oraz pozostałych publicznie finansowanych muzeów. W przypadku zasobów znajdujących się w domenie publicznej – na przykład z powodu wygaśnięcia praw autorskich – ich cyfrowe kopie i reprodukcje powinny być udostępnione publicznie, bez jakichkolwiek dodatkowych ograniczeń (w tym ograniczeń licencyjnych lub opłat).
- Zasób obejmujący treści publikowane w wydawnictwach naukowych i statystycznych BN. Zasób obejmuje wydawnictwa ciągłe: Rocznik Biblioteki Narodowej, Notes Konserwatorski, Polish Libraries Today, Ruch Wydawniczy w Liczbach oraz wydawnictwa zwarte: monografie, inwentarze, katalogi, katalogi wystaw. Autorskie prawa majątkowe należą do Biblioteki Narodowej. Zasoby dostępne są odpłatnie w formie drukowanej.

V. Konsultacje społeczne

W ramach otwartych i ogólnodostępnych konsultacji społecznych projekt założeń zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w części zatytułowanej Rządowy Proces Legislacyjny, a także na stronie Mamzdanie.

Projekt Założeń zostanie przesłany dodatkowo do następujących podmiotów:

1. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych,
2. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji,
3. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych,
4. Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego (ICM) Uniwersytet Warszawski,
5. Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu,
6. Polska Towarzystwo Informatyczne (PTI),
7. Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT),
8. Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji (KIGEiT),
9. Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich,
10. Fundacja Panoptykon,
11. Filmoteka Narodowa,
12. Polski Instytut Sztuki Filmowej,
13. Narodowy Instytut Audiowizualny,
14. Biblioteka Narodowa,
15. Polska Izba Książki,
16. Instytut Książki,
17. Rada Główna Szkolnictwa Wyższego,
18. Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej,
19. Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków,
20. Izba Wydawców Prasy,
21. Krajowa Izba Producentów Audiowizualnych,
22. Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
23. Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich,
24. Konferencja Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych,
25. Polska Akademia Nauk,
26. Rada Główna Instytutów Badawczych,
27. Polska Akademia Umiejętności,
28. Komitet Polityki Naukowej,
29. Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych,
30. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju,
31. Narodowe Centrum Nauki,
32. Instytut Spraw Publicznych,
33. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji,
34. Społeczne Towarzystwo Oświatowe,
35. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej – Zarząd Główny,
36. Stowarzyszenie autorów ZAiKS,
37. Stoart Związek Artystów Wykonawców,
38. SAWP Stowarzyszenie Artystów wykonawców Muzycznych i Słowno-Muzycznych
39. Fundacja Nowoczesna Polska,
40. Fundacja Projekt: Polska,
41. Stowarzyszenie EBIB,
42. Koalicja Otwartej Edukacji,
43. Związek Producentów Audio Video,
44. Polskie Radio S.A.,
45. Telewizja Polska S.A.,
46. Polska Izba Komunikacji Elektronicznej,
47. Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski,
48. Zachęta Narodowa Galeria Sztuki,

49. Związek Producentów Audio Video.
50. Federacja Związków Zawodowych,
51. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
52. Związek Pracodawców Branży Internetowej Interactive Advertising Bureau Polska,
53. Związek Nauczycielstwa Polskiego,
54. Business Centre Club,
55. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”,
56. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
57. Pracodawcy RP,
58. Związek Rzemiosła Polskiego.